

Hanke 5S-työkalun käyttöönoton sparraajana

30.6.2022

LEAN-ajattelun juuret ovat Toyotan tehtailla Japanissa, josta se vuosikymmenten aikana on levinnyt laajalti paitsi teollisuuteen, myös palvelualoille ja julkisiin organisaatioihin. LEAN-ajattelu on kulttuurisidonnainen ajattelutapa, jolla on runsaasti eri tasoja ja muotoja; usein LEANia kuitenkin lähestytään yksittäisten työkalujen avulla. Etenkin isoissa yrityksissä on hyödynnetty LEAN-ajattelua jo kauan toiminnan kehittämisessä, mutta PK-yrityksissä LEAN-ajattelu ei ole yleistynyt samalla tavalla. SeAMKin toteuttamassa ESR-rahoitteisessa *Laadulla kilpailukykyisempiä tuotteita ja palveluita PK- ja mikroyrityksissä* -hankkeessa yhtenä tavoitteena on kehittää alueen laatuosaamista tukemalla LEAN-työkalujen käyttöönottoa yrityksissä.

LEAN-ajattelun työkaluista 5S on yksi yleisimmin käytetyistä työkaluista. Sen avulla voidaan helpohkosti ottaa ensimmäisiä askeleita kohti LEAN-ajattelu ja nähdä nopeasti konkreettisia tuloksia. 5S-työkalu sisältää nimensä mukaisesti viisi eri vaihetta: sortteeraus, sijoitus, siivous, standardisointi ja seuranta. Sortteeraus-vaiheessa poistetaan työpisteeltä kaikki tarpeeton. Sijoitus-vaiheessa järjestetään jäljelle jääneet työkalut ja tarvikkeet työpisteelle prosessin mukaisesti. Siivous-vaiheessa sovitaan käytänteistä, joilla työympäristö saadaan pidettyä siistinä. Standardointi ja seuranta – vaiheissa vakioidaan toiminta sekä seurataan ja kehitetään toimintaa jatkuvasti. 5S-työkalua hyödyntämällä voidaan saavuttaa useita etuja, kuten tuotteiden ja prosessien laadun parantuminen, työturvallisuuden lisääntyminen ja työn tehokkuuden kehittyminen.

Kurikassa toimiva **Lohi Met Oy** innostui hankkeen myötä kehittämään tuotantoprosessiaan soveltamalla 5S-työkalua. Yrityksen tuotantopäällikkö **Marko Ojala** kertoi, että työpisteitä oli tarpeen uudelleen organisoida ja järjestää tuotantotilan selkeyttämiseksi ja työn tehostamiseksi. Ensisijaiseksi tavoitteeksi Ojala mainitsi yleisen siisteyden, työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden parantamisen.

Lohi Met Oy:ssä lähdettiin ottamaan 5S-työkalua käyttöön vähitellen, yksi tai kaksi työpistettä kerrallaan.

Hankkeessa toimivat asiantuntijat antoivat työntekijöille yleisesti tietoa 5S-työkalusta ja opastivat heitä 5S-työkalun käyttöönotossa ja sen eri vaiheissa. Jatkuvuuden ylläpitämiseksi Lohi Met Oy:ssä suunniteltiin viikoittainen siivousohjelma ja auditointikäytänteet. Onkin tärkeää huomata, että 5S-työkalu ei ole kertaluontoinen ”siivousprojekti” vaan jatkuva toimintatapa.

Yrityksen tuotannonkehitysprojekti aloitettiin noin vuosi sitten ja jo ensimmäisen vuoden perusteella voidaan todeta, että 5S-työkalun avulla on saavutettu positiivisia tuloksia. Ojala kertoo, että 5S-työkalun hyödyntäminen on lisännyt työntekijöiden työhyvinvointia ja vähentänyt sairauspoissaoloja. Hitsaaja **Juha Koiviston** työpiste oli yksi ensimmäisistä, joissa 5S-työkalu otettiin käyttöön. Koivisto kertoo 5S-työkalulla olleen vaikutusta työviihtyvyyteen ja työturvallisuuteen, ja hän kertookin olevansa tyytyväinen, että hänen työpisteellään hyödynnetään 5S-työkalua. Hänen mukaansa muut työntekijät kävivät projektin alussa katsomassa kiinnostuneena työpisteen muutosta ja epäilijöille hän vakuutti, että muutos kannattaa. Koivisto pitää tärkeänä, että työpiste on järjestyksessä ja että tietää, mistä minkäkin tarvikkeen löytää. Sekä Koivisto että Ojala pitävät tärkeänä, että 5S-käyttöönotossa on saatu tukea hankkeelta ja he toteavat, että hankkeen myötä tuotannonkehitysprojekti on edennyt suunnitelmallisesti.

Kuva 1. Hitsaaja Juha Koivisto kertoo, että hän on ollut tyytyväinen, että hänen työpisteellään hyödynnetään 5S-työkalua (Kuva: Terhi Ojaniemi).

Margit NärväTerhi Ojaniemi
SeAMK

Laadulla kilpailukykyisempiä tuotteita ja palveluita PK- ja mikroyrityksissä -hanke / ESR